

מדינת ישראל
משרד החינוך

מערכת שידורים לאומית

מוזיקה לכיתות ה' – ו'

נושא השיעור: חד גדיא

עם המורה: שנהב דוד

נא הצטיידו בדף, כלי כתיבה, סיר ושתי כפות עץ.

חד גדיא

מילים: לוין קיפניס
לחן ידידיה אדמון

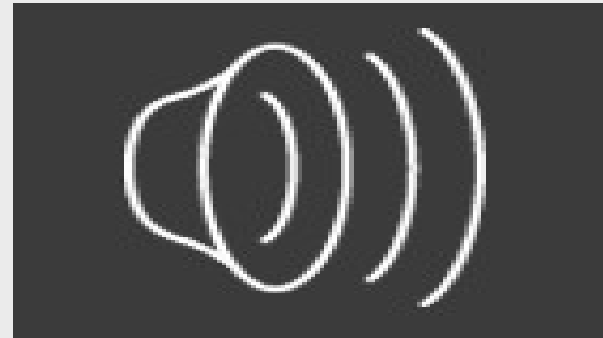
מה נעשה היום?

- נפרש את צרוף המילים 'חד גדיא'.
- נאזין לשיר 'חד גדיא', נאתר מילים קשות ונבין את משמעותן.
- נגלה אלו שורות חוזרות בשיר ומדוע.
- נזהה תבניות מקצב ונקיש אותן במקומות המתאימים בשיר.
- נמחיז ונצלם את השיר.

מה להביא לשיעור?

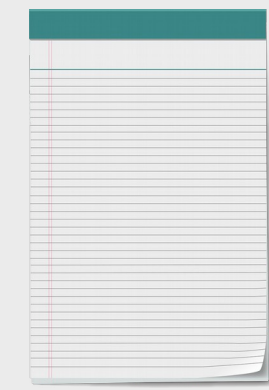
כפות 2
מעץ

סיר

כלי
כתיב
ה

מחברת

מתחילים בכיף

משמעות צמד המילים "חד גְּדִיא"
הוא גדי אחד בשפה הארמית.

חד גדיא הוא פיוט משעשע אשר מושר בסופה של ההגדה של פסח
ונועד להפיח חיים ורעננות בילדים בסוף ליל הסדר.

חג גדיא

מילים: לוין קיפניס
לחן ידידה אדמון

בית 1

עַל גְּבַע רָם עַל רֹאשׁ הַתֵּל ,
חֲלִיל רוּעָה נֶשֶׁם מְחַלֵּל
מְזִמּוֹר חֲדָשׁ לְיִשְׂרָאֵל .
וְרוּעָה רַק אֶהֱל בַד
וְלוֹ רַק גְּדִי , גְּדִי אֶחָד –
חַד גְּדִיא!

בית 2

בָּא כָּלֵב – הֵב צוּהֵל –
שׁוֹאֵל
"הַאִין מְקוּם גַּם לִי בַתֵּל ?"
נְשִׁמּוֹר אֲנִשְׁמֹר יוֹמָם וּלְיַל!
עָנּוּ בְּזִמְרַת פֶּה אֶחָד:
"תֵּן יָד חֵבֵר , הֵב לָנוּ יָד!"
חַד גְּדִיא!

חג גדיא

מילים: לוין קיפניס
לחן ידידה אדמון

בית 4

עַל גְּבַע רָם, עַל רֹאשׁ הַתֵּל,
חֲרַמֵּשׁ נוֹצֵץ וּמְצַלְצֵל
צְלִיל קְצִיר לְיִשְׂרָאֵל,
נְרִימָה זֶמֶר פֶּה אֶחָד,
נְנִיפָה עֶמֶר בְּנִשִּׁיר הַיְדָד!
חַד גְּדִיא!

בית 3

קִפֵּץ וּבָא חֲתוּל בְּיֵלֵל:
פָּנוּ גַם לִי מְקוֹם בַּתֵּל.
מִיָּאוּ! לֹא אֲנִשֵּׁב בְּטֵל!"
עָנוּ הַשְּׂנִיִּים פֶּה אֶחָד:
"בְּחִפְץ לֵב, חֲתוּל נְכַבֵּד!"

—
חַד גְּדִיא!

חד גדיא | פרושי מילים

רועה = מי שמוביל עדר

של בעלי חיים

בטל = מי שלא עושה

כלום, עצלן

בחפץ לב = ברצון רב

חרמש = כלי עבודה

חקלאי

עומר = קבוצת שיבולים

גבע רם = הר גבוה

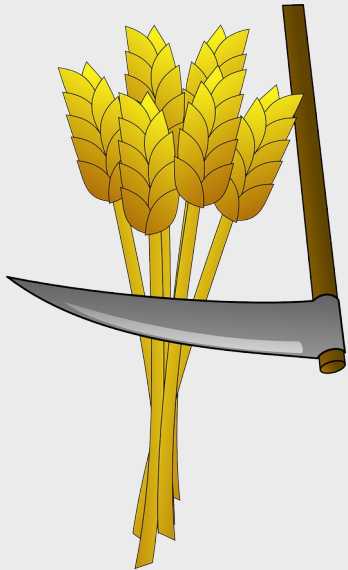
תל = גבעה מלאכותית של

הקרקע אשר נוצרה על ידי

אדם;

ראש התל = בקצה של

הגבעה

חג גדיא

מילים: לוין קיפניס
לחן ידידה אדמון

נאזין לשיר בשנית ונחשוב אלו שורות חוזרות בשיר.

בית 3

קפץ ובא חתול בילל
פנו גם לי מקום בתל"
"מיאו! לא אנשב בטל
ענו השנים פה אחד
- "בחפץ לב, חתול נכבד"

חד גדיא

בית 4

על גבע רם, על ראש
התל, חרמש נוצץ
ומצלצל
צליל קציר לישראל
נרימה זמר פה אחד,
נניפה לעמר בשיר הידד
חד גדיא

בית 2

בא כלב-הב צוהל-
שואל
האין מקום גם לי בתל?"
שמור אנשמר יומם וליל!
ענו בזמר פה אחד
תן יד חבר, הבלנו"
"יד"

חד גדיא

בית 1

על גבע רם על ראש
התל,
חליל רועה שם מחלל
מזמור חדש לישראל.
ולרועה רק אהל בד
- ולו רק גדי, גדי אחד

חד גדיא

חג גדיא

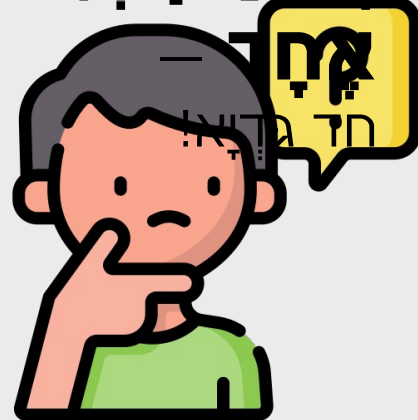
מילים: לוין קיפניס
לחן ידידה אדמון

בית 1

על גִּבֵּעַ רָם עַל רֹאשׁ הַתֵּל,
חֲלִיל רוּעָה שָׁם
מְחַלֵּל מְזֻמּוֹר חֲדָשׁ
לְיִשְׂרָאֵל.

וְלִרוּעָה רַק אֶהְלֵךְ
בְּדַ
וְלוֹ רַק גְּדִי, גְּדִי

בית 2

בָּא כְּלָב-הַב צוֹהֵל- שׁוֹאֵל
"הַאִין מְקוֹם גַּם לִי
בְּתֵל ?

שְׂמֹר אֲשֶׁמֶר יוֹמָם וְלַיִל!
עֲנֵנוּ בְּזִמְרַת פֶּה אֶחָד:
"תֵּן יָד חֵבֵר, הֵב לָנוּ
יָד!"
חֲד גְּדִיא!

בית 3

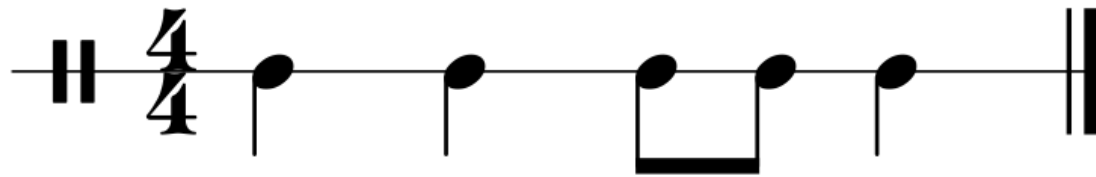
קִפְץ וּבָא חֲתוּל בְּיָלֵל:
"פָּנֵנוּ גַם לִי מְקוֹם בְּתֵל.
מֵיָאוּ! לֹא אֲשֵׁב בְּטֵל!"
עֲנֵנוּ הַשָּׁנִים פֶּה אֶחָד:
"בְּחִפְץ לֵב, חֲתוּל נִכְבְּד!"

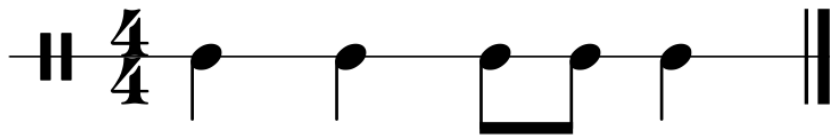
בית 4

חֲד גְּדִיא!
עַל גִּבֵּעַ רָם, עַל רֹאשׁ הַתֵּל,
חֲרַמְשׁ נוֹצֵץ זִמְצִלְצֵל
צְלִיל קְצִיר לְיִשְׂרָאֵל,
נִרְיָמָה זְמֶר פֶּה אֶחָד,
נִנְיָפָה עֲמֶר בְּשִׁיר
הַיָּדָד!
חֲד גְּדִיא!

מנגנים בכיף

- ננסה לקרוא יחדיו את המקצב ולהקיש אותו בעזרת הסיר וכפות העץ.

קפץ ובא חתול בילל:

"פנו גם לי מקום בתל"

"פנו גם לי מקום בתל

מיאו! לא אשב בטל"

ענו השניים פה אחד:

"בחפץ לב, חתול נכבד!" -

!חד גדיא

על גבע רם, על ראש

התל,

חרמש נוצץ ומצלצל

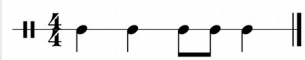
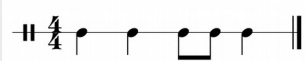
חרמש נוצץ ומצלצל"

צליל קציר לישראל,

נרימה זמר פה אחד,

נניפה עומר בשיר הידד!

!חד גדיא

מנגנים בכיף

על גבע רם על ראש

התל,

צליל רועה שם מחלל

צליל רועה שם מחלל

מזמור חדש לישראל.

ולרועה רק אוהל בד

ולו רק גדי, גדי אחד

!חד גדיא

בא כלב-הב

צוהל-שואל:

"האין מקום גם לי

בתל?

האין מקום גם לי"

בתל?

שמור אשמור יומם

וליל!

ענו בזמר פה אחד:

רגע של מחשבה

מדוע לדעתכם בחר לוין קיפניס
להוסיף לסיפור כלב וחתול ולא
? כל חיה אחרת כמו סוס וזברה

חג גדיא

מילים: לוין קיפניס
לחן ידידה אדמון

- למדנו שמקור השיר חד גדיא מגיע מהשפה הארמית. ומושר בסוף ליל הסדר על מנת להפיח חיים ולעורר את הילדים.
- הכרנו מילים חדשות והבנו את משמעותן.
- למדנו מקצב חדש וגילינו כיצד הוא מתחבר לשיר 'חד גדיא'.
כעת הגיע הזמן למשימה מעשירה.

ממשיכים למשימה

- נערוך מופע מוזיקלי (אפשר עם בני הבית) ובו נמחיז את השיר 'חד גדיא'.
- כל אחד מבני המשפחה יהיה דמות המוצגת בשיר.
- האזינו לשיר 'חד גדיא' בביצוע "שיר עד" דרך YouTube .
- הכינו מופע מוזיקלי, אפשר להצטייד באביזרים שונים, איפור וכדומה.
- מוזמנים לשתף חברים ומכרים.

יצירה מהנה !